

Bruine plooislak

Kopje van de
vlokkige naaktslak

Hangcultuur

Millennium wratslak

Sepiola

UIT DE ARCHIEVEN VAN
MARION HAARSSMA

Nieuwe oogst met digitale camera

Evenals André Crone een aantal maanden geleden gaat oud Nederlands kampioene onderwaterfotografie Marion Haarsma in de herhaling. Aanleiding is het feit dat ze na 20 jaar dia's te hebben gemaakt met de fotocamera, ze (eindelijk zegt ze zelf) is overgestapt naar digitaal. Het heeft haar een geheel nieuwe oogst aan mooi fotowerk opgeleverd.

Maron Haarsma fotografeert nu met een Nikon D-100, die ze kon kopen met een Subal D-10 onderwaterhuis. Ze heeft zichzelf ook met een nieuwe flitser verwend, de Sea&Sea YS110, met pilootlamp. Ze had ook een flitserarm nodig en daarna kon ze aan de slag! Het zicht was echter slecht het voorjaar van 2007. Ze heeft wel sepia's gezien, maar die zaten in een bruine 'soep'! Vanaf begin juni was het eigenlijk alsmat slecht weer, met soms een mooie dag. Tussen tussen de buien door heeft ze gedoken, met fotografisch gezien afwisselende resultaten.

Doordat haar 60mm macrolens nu een 90 mm telelens was geworden, kon ze van een vlokkige naaktslak het kopje beeldvullend fotograferen, zo ook een millenium wratslak. Erg leuk. Minder leuk: de digitale chip maakte van haar 6mm fish-eye een doodgewone 24 mm lens. 'Daar had ik veel verdriet van,' kijkt ze terug. Dus een nieuwe Tokina 10-17 mm fish-eye gekocht, waarmee ze de mosselculturen helemaal in beeld kon krijgen!

Steenslijmvis

Hermea bifida

Wrattig tipje

Met vallen en opstaan verder

Dahlia's fotografieren gaf Marion Haarsma weer een nieuw probleem. Eigenlijk waren ze te groot voor de 60mm macro lens, dus geprobeerd met de 35-70 zoom in haar domepoort. Helaas gaf dat 70 onscherpe beelden, dat viel weer tegen. De Dahlia's gingen niet weg dus opnieuw geprobeerd! Hetzelfde objectief in de macroport gepropt, dat paste wel en ze kon nog zoomen ook. En, het belangrijkste eigenlijk, de foto's waren nog scherp ook. Zo bleef het vallen en opstaan om verder te komen!

Een voorbeeld: op een ondiep stuk in de dijk wees de buddy een steenslijmvis aan. Eerst zag ze niets, maar na veel oefenen, kon ze hem zelf ook ontdekken. Haarsma probeerde het met de 60 en de 105 mm lens. En het ging allebei goed! De steenslijmvis laat zich nu prima fotograferen. Hij steekt zijn kopje tussen de stenen naar buiten en kijkt parmantig naar de fotograaf! 'Maak me gek,' zegt ze. 'Ik zocht dit visje al jaren.'

De grote klappers kwamen eigenlijk pas aan het einde van het seizoen! Het was alsof door het slechte weer de natuur in de wacht was gezet! Tijdens het mooie najaarsweer werden de 'zomerslakken' en andere leuke beesten gevonden, zoals het sponspootkrabje en Wijde Mantel. Henk den Ouden nam haar een keertje mee op speurtocht en hij wees haar een sponspootkrabje aan. Die bleef rustig zitten en ging wat eten of poetsen, iets met zijn pootjes was die druk bezig en zodoende kwam het knalgele krabje prima op de foto! Dezelfde duik wees Den Ouden een slank rolsprietslakje aan. De *Hermea bifida* is een roze-rood frutseltje in het rode wier. Op 4 meter met hoog water lig je ook nog in de deining te wiegen, dat heel slecht voor het scherp stellen van de camera. Dus de ultieme uitdaging voor de macro fotograaf! Haarsma mikt op het lijfje en hoopt dat de rest ook scherp wordt... Pas op de computer ziet ze het kopje en met een beetje geluk zijn de doorschijnende rhinoforen ook scherp!

De Wijde Mantel is in de Nederlandse wateren maar een klein dingetje, maar met zijn oogjes op de rand van de schelp, wel heel erg mooi! Ook een zomerslakje is het wrattig tipje (*Janolus hyalinus*), Henk den Ouden ziet ze altijd, het is net een klein anemoontje! Vaak worden eerst de eieren gezien (die zijn ook al minuscuul) en dan het wittige slakje. De voor of achterkant is nauwelijks te onderscheiden. Gelukkig zijn de rhinoforen op de foto net een tintje bruiner dan de rest, daaraan is de voorkant te ontdekken.

Wijde mantel

Dahlia

Gladde sponspootkrab

Dahlia

Thecacera pennigera: het gestippeld mosdierslakje

Polycera quadrilineata

Brakwater knotsslakjes

Na jaren weer terug: gestippeld mosdierslakje

Het laatste weekeinde van september vindt Peter van Bragt een gestippeld mosdierslakje. Het nieuws – zoals eerder al in *Onderwatersport* gemeld – sloeg in als een bom! De *Thecacera pennigera* is de laatste 7 jaar niet meer in de Nederlandse wateren waargenomen! Dus op de eerste vrije woensdagmiddag naar Goes gereden en met een klein clubje te water gegaan. Na een tijdje zoeken eentje gevonden. Marion Haarsma terugkijkend: 'Ik keek weg en dacht: dit kan niet waar zijn! En keek weer terug en ja hoor, hij zat er nog. Ik kon mijn ogen niet geloven. Het was zo leuk om na al die jaren het diertje weer terug te zien! Ook voor dit slakje hoeft je niet diep te gaan, tussen de 3 en de 4 meter bij laag water hebben we het steeds gevonden... Gelukkig hadden we allemaal een slakje gevonden. We zijn ook nog een paar keer terug gegaan. Uiteindelijk vond Henk weer een hele grote (zeker wel 2,5 cm) en heeft hij ons die aangewezen. Het diertje zat rustig te eten, zijn voedsel is een mosdiertje. Ik zag pas op de foto dat hij rare mondflappen heeft en die om het mosdiertje heen geslagen heeft. Ik moet eerlijk zeggen: het is een gek gezicht.'

Concluderend zegt Haarsma dat het het afgelopen seizoen – weer of geen weer - weer heel leuk duiken was in Zeeland met de nieuwe digitale camera! En met dank natuurlijk aan alle buddies voor de leuke dieren die ze voor haar gevonden hebben en voor het getoonde geduld, wanneer ze weer eens druk bezig was met fotograferen.

Website: www.underwaterfilm.tk

Website Engelse en Nederlandse naaktslakken:
<http://www.seaslugforum.net>

Nudibranchs of the World by Rudie H. Kuitert and Helmut Debelius

Blauwtipje

Puitaal

Palionothus